

КАФЕДРА ДИЗАЙНУ ІНТЕР'ЄРУ І МЕБЛІВ: ДОСВІД ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ

(до 90-ої річниці Київського національного університету
технологій та дизайну)

З метою підготовки фахівців за новою спеціалізацією «Комп'ютерний дизайн інтер'єру і меблів» за ініціативи декану факультету дизайну КНУТД, д.т.н., проф. М.В. Колосніченко у 2003 році на факультеті дизайну було створено кафедру дизайну інтер'єру і меблів (ДІМ). Вперше в Україні, у відповідь на актуальні потреби ринку праці, в одній спеціалізації були об'єднані два раніше самостійні фахові напрями – дизайн інтер'єру і дизайн меблів. До складу кафедри увійшли: завідувач д.т.н., проф. К.О. Сазонов – розробник програми InteAr для графічного просторового проектування і програми Woody для проектування корпусних меблів; викладачі: к.т.н., доц. О.О. Сафронова, доц. О.В. Вишневіська, ст. викл. К.В. Донець, доц. С.П. Щеглов, доц. Л.Н. Євсеєнко, доц. М.В. Чебикіна. За короткий час колективом кафедри було розроблено унікальні авторські програми викладання фахових дисциплін та курсів підвищення кваліфікації, що надало змогу колективу кафедри зробити значний крок у якості підготовки фахівців. До основних компетентностей випускників кафедри належать не тільки здатність до рішення комплексних завдань дизайн-проектування об'єктів середовища, якісної підготовки проектної документації і візуалізації дизайн-проектів, а й застосування сучасних комп'ютерних технологій проектування як знаряддя творчого пошуку.

З 2013 року кафедру очолює к.т.н., доц. О.О. Сафронова, яка започаткувала відкриття на кафедрі спеціалізації «Ландшафтний дизайн». Протягом цього часу значно укріплено кадровий потенціал кафедри, що складає основу професійної кваліфікаційної підготовки студентів. Сьогодні до потужного викладацького

колективу входять 2 професори – доктори наук, 6 доцентів – кандидати наук, 3 старших викладача, асистенти, аспіранти.

Знаковою постаттю на кафедрі є д-р арх., проф. В.А. Абизов, Заслужений архітектор України, член правління Національної спілки архітекторів України, що офіційно представляв Україну на міжнародних нарадах, сесіях, семінарах, асамблеях ООН/ЕЕК/Хабітат, ЮНЕСКО, Європейської комісії ТАСИС, Міжнародної федерації житла і містобудування, Міжнародної ради з питань пам'яток та визначних поселень (ICOMOS/UNESCO), автор винаходів та близько 100 публікацій в галузі теорії та історії архітектури та дизайну, серед яких 5 монографій.

Знанням науковцем є також д-р. мист., проф. Р.Д. Михайлова, автор багатьох праць з мистецтвознавства та культурології, член Національної спілки художників України (секція «Мистецтвознавство»), критик-експерт в оглядах сучасного мистецтва. Професори кафедри беруть участь у роботі спеціалізованих вчених рад із захисту дисертацій, є членами редколегії наукового фахового журналу «Art and Design», керують аспірантами.

Поступово зростає талановита обдарована молодь – стипендіат Кабінету Міністрів України для молодих вчених, докторант кафедри С.С. Кісіль, креативні доценти – к. мист. О.В. Полякова, к.т.н. Т.В. Булгакова. Підготовлено до захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії аспірантів, випускників кафедри ДІМ. Більшість викладачів, крім науково-педагогічної діяльності, співпрацюють з дизайн-студіями і архітектурними бюро, є членами Спілки дизайнерів України.

Викладацький склад кафедри дизайну інтер'єру і меблів, 2020 р.:

Перший ряд (зліва направо): д-р мист., проф. Р.Д. Михайлова, завідувач кафедри к.т.н., доц. О.О. Сафронова, к.т.н., доц. Т.В. Булгакова;

Другий ряд (зліва направо): доц. Д.Ю. Косенко, завідувач лабораторії Л.С. Ковальчук, доц. О.В. Вишнеvsька, к.т.н., доц. О.В. Полякова, ст. викл. О.Є. Шмельова, асист. Н.О. Рішкевич, д-р арх., проф. В.А. Абизов, ст. викл. Р.М. Агліуллін

Вдосконалення програм фахових дисциплін відбувається на основі системних наукових досліджень, що проводяться викладачами у напрямі дизайну середовища з врахуванням вимог ринку праці до фахових компетентностей випускників. Якісний, фаховий дизайн, що відповідає принципам сталого розвитку держави і суспільства, вимагає врахування екологічного, діяльнісного, культурологічного, аксіологічного аспектів, впровадження принципів інклюзивного і універсального дизайну, а також методологічних засад формування сучасного етнодизайну та соціально-культурної ідентифікації. Потреба забезпечення екологічного балансу між задоволенням сучасних потреб людства і захистом інтересів майбутніх поколінь, включаючи їх потребу в безпечному і здоровому довкіллі, покладено в основу

сучасного студіювання на кафедрі. Орієнтація на формування гармонійного довкілля на принципах сталого розвитку є засадою ефективності досліджень кафедри і сприяє створенню різноманітних концепцій щодо перспективних напрямів розвитку дизайну архітектурного середовища.

Сьогодні науково-дослідна робота викладачів кафедри виконується за такими напрямками: «Актуальні проблеми та перспективи розвитку дизайну середовища» (науковий керівник д.арх., проф. В.А. Абизов); «Культурологічні і мистецтвознавчі аспекти в дизайні» (науковий керівник д.мист., проф. Р.Д. Михайлова), а також за ініціативною науковою темою «Методологічні засади дизайну сучасних інтер'єрів закладів освіти» (науковий керівник к.т.н., доц. О.О. Сафронова).

У сферу наукових інтересів викладачів кафедри входять такі питання: виявлення сучасних тенденцій удосконалення дизайну середовища в контексті сталого розвитку; удосконалення технологій комп'ютерного формоутворення інтер'єрного простору і ландшафту, методології впровадження новітніх інформаційних технологій при викладанні професійно-орієнтованих дисциплін; методологічні основи та перспективи розвитку сучасного дизайну архітектурного середовища; прийоми та засоби формування предметно-просторового середовища житлових і громадських будівель та особливості дизайну їх інтер'єрів з урахуванням сучасних соціально-економічних умов та інноваційних технологій; формування дизайну зовнішнього та внутрішнього середовища цивільних будівель і споруд в умовах їх реконструкції та адаптації; методологічні засади гнучкого та універсального використання приміщень в дизайні тощо.

Апробацією результатів досліджень є опубліковані монографії, наукові статті у фахових виданнях, доповіді на семінарах, засіданнях круглих столів, конференціях всеукраїнського і міжнародного рівнів (за останні 5 років – більше 40), що проводились, як в Україні, так і за кордоном. Серед них тільки у 2018 році: «World Multidisciplinary Civil Engineering-Architecture-Urban Planning Symposium» 18–22 June 2018, Prague, Czech Republic; Международная научно-практическая конференция «Современная наука и инновационная практика», 16.11.2018 р., г. Кутаиси, Грузия; Scientific and Professional Conference «Actual Problems and Education: ASPE–2018», 28 січня 2018 р., м. Будапешт, Угорщина; Міжнародна науково-практична конференція «Архітектура і дизайн: традиції, новітність, майбутнє», 18–20 жовтня 2018 р., Івано-Франківськ; IV Міжнародна науково-практична конференція «Архітектура історичного Києва. Феномен урбанізованих

ландшафтів», 23–24 листопада 2018, КНУБА тощо.

Варто відмітити видані останнім часом монографії д-ра мист. Р.Д. Михайлової «Брама у просторі і часі» (2020р.), к.арх., доц. С.С. Кисіль «Принципи архітектурно-планувальної організації багатопверхових автостоянок» (2019р.); посібники О.О. Сафронової «Сучасні технології дизайн-діяльності» (2019 р.), І.В. Антоненка, О.В. Вишневської «Матеріали сучасного дизайну середовища» (2020 р.) та інші.

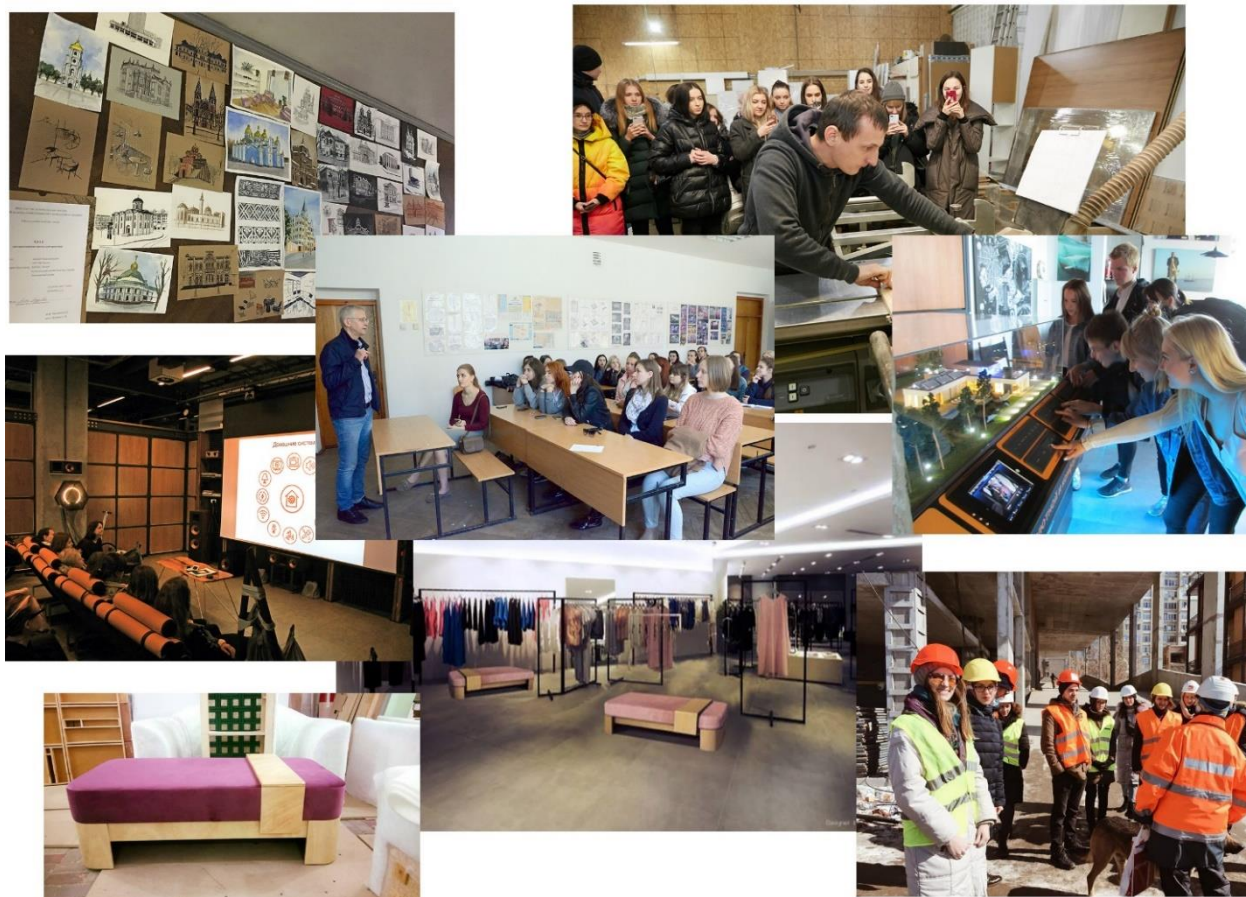
До наукових досліджень залучаються магістранти та аспіранти кафедри, студенти в рамках п'яти наукових гуртків. Загальна кількість надрукованих за останні 5 років наукових статей – більше 100, тез – 150, в тому числі за матеріалами міжнародних конференцій в Україні і за кордоном. За період існування кафедри студентами захищено більше 200 магістерських робіт.

Важливою складовою фахової підготовки студентів є організація і проведення наукових та методичних семінарів, до яких залучаються представники студій дизайну і виробників меблів. Такі семінари проводяться як на базі КНУТД, так і на базі виробничих компаній, серед яких студії дизайну "DS41" в Україні, "BR-INTERIORS", міжнародна компанія "MIPT" з виробництва меблів, компанія "Villaiux", що спеціалізується на технологіях «Розумний будинок». Сьогодні підписані договори про співпрацю з провідними виробниками меблів і відомими дизайн-студіями м. Києва: ТОВ «Меблі» «Арт-Класік», ДП Expoline, ТОВ «Торговельно-Інформаційний Сервіс», ТОВ «ДИ КОНЦЕПТ», ООО «ЕЛІО Україна» та ін., де студенти мають можливість пройти виробничу практику і взяти участь у проєктуванні реальних об'єктів.

Кафедра підтримує тісні науково-творчі стосунки із закладами вищої освіти: Келецьким Технологічним Університетом (Свентокшиська Політехніка, м. Келець, Польща), кафедрою інформаційних технологій

архітектурного факультету КНУБА, яка є лідером в Україні з розвитку параметричного дизайну; кафедрою дизайну середовища КДАДПМІД ім. М. Бойчука та ін. Обмін досвідом відбувається під час стажування викладачів, на конференціях. Результатом співпраці є монографія «Material Science for Designers of Architectural Environment» В.А. Абізова у співавторстві з К. Пушкарьовою, Я. Юруш, видавництва Politechnika Świątokrzyska

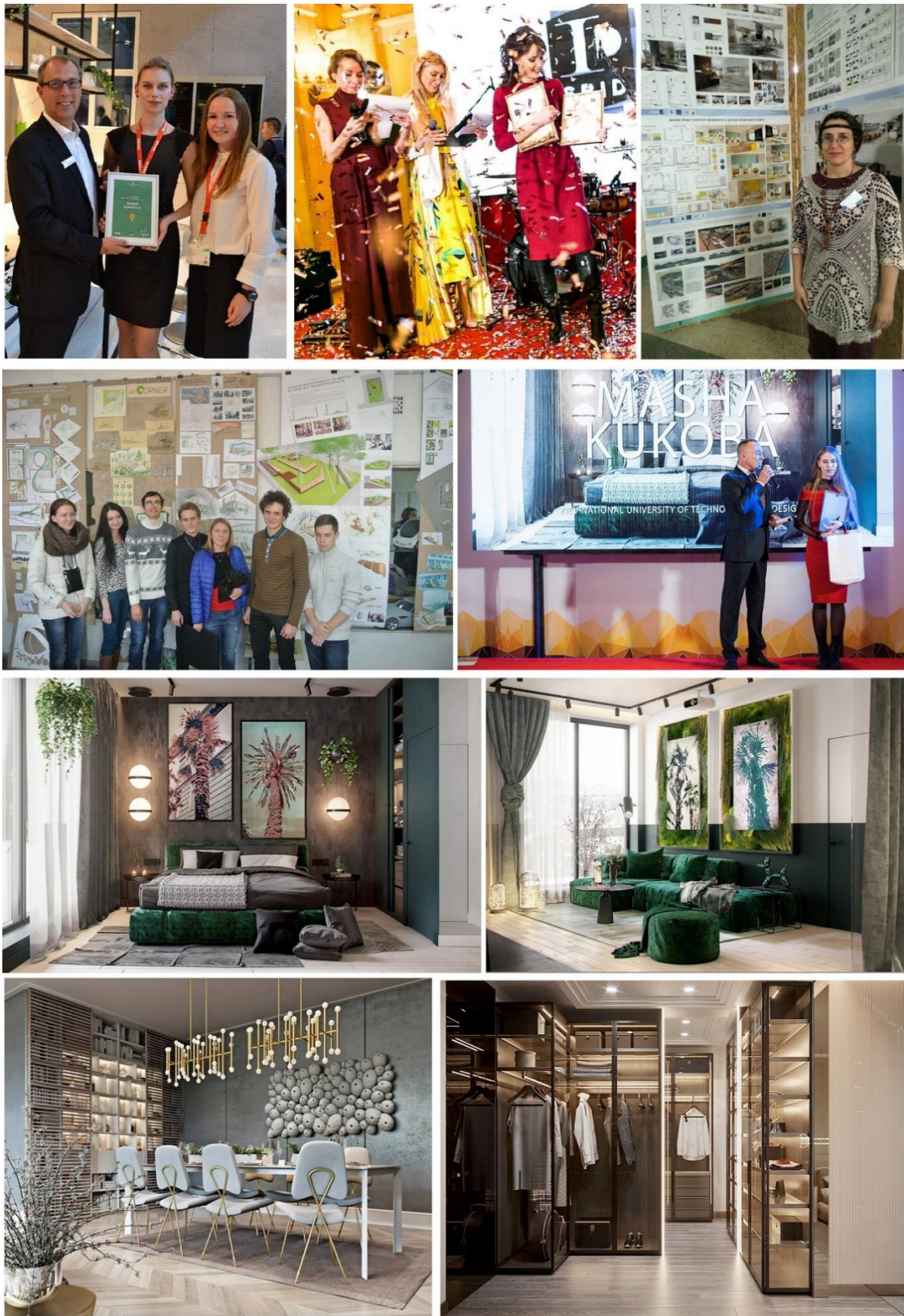
(Kielce), 2020 р. Подано до друку підручники «Дизайн середовища міста: багатокритеріальна оптимізація та розумні технології» колективу авторів кафедри дизайну середовища КДАДПМІД ім. М. Бойчука за участі О.О. Сафронової; «Інформаційні технології в архітектурі та будівництві», в який до колективу авторів увійшли викладачі КНУБА і доцент кафедри ДІМ О.В. Вишневська.

Практика студентів кафедри ДІМ, проведення семінарів на базі провідних дизайн-студій в Україні та за кордоном

Постійний моніторинг ринку програмного забезпечення, науково обґрунтований порівняльний аналіз можливостей комп'ютерних систем з метою удосконалення викладання комп'ютерних дисциплін кафедри – важлива складова науково-практичної діяльності її викладачів. Розроблено велику кількість сценаріїв побудови предметного середовища, інтер'єру і ландшафту

з використанням систем тривимірного моделювання для забезпечення навчального процесу. Ці сценарії стали основою методичних матеріалів до практичних занять студентів, передбачено публікацію посібника за цими матеріалами. Викладання комп'ютерних дисциплін перебуває у тісному зв'язку з дизайн-проектуванням.

**Проекти студентів-переможців кафедри ДІМ у міжнародних конкурсах
з дизайну інтер'єру та меблів**

Навчально-наукові лабораторії обладнані сучасним ліцензійним прикладним програмним забезпеченням тривимірного комп'ютерного моделювання, розробленим провідними компаніями Autodesk, Graphisoft та Chaos Group. Викладаються також основи роботи в базових програмах двовимірної комп'ютерної графіки.

Практичний і науковий інтерес становлять запропоновані в роботах магістрантів і викладачів кафедри концепції інтер'єрів сучасних громадських приміщень: інклюзивного простору дитячих садків для дітей з різними вадами розвитку, студій танцю, рекреаційних комплексів з впровадженням принципів інклюзії і універсального дизайну, адаптації не функціонуючих будівель і споруд під нові функції. В тематику курсового і дипломного проєктування у відповідності до сучасних тенденцій в дизайн-освіті включається робота над реальними проєктами, затребуваними профільним ринком. Наприклад, в одному з циклів програми з проєктування інтер'єру для магістрів кафедри, як обов'язкова складова, з 2015 року передбачена командна робота над проєктом, участь у тендері з виставкового дизайну, що проводиться ДП Exroline – однією з провідних компаній-виробників виставкових стендів в Україні. Серед дизайн-проєктів реальних соціальних об'єктів: ескізний проєкт інтер'єру школи № 3 м. Бровари; дизайн-проєкт інтер'єру кімнати бойової слави та клубу військової частини 2260 Національної гвардії України; інтер'єру приміщення для нарад ДСНС України у м. Києві і багато інших. Актуальними є також дослідження, спрямовані на виявлення сучасних тенденцій формування інклюзивного простору для людей похилого віку. Так, у магістерській дипломній роботі О. Жук (керівники О.О. Сафронова, І.В. Антоненко) запропоновано ескізний проєкт реконструкції

будинку-інтернату для людей похилого віку, збудованого у 1967 р. у с. Перемога, Баришівського р-ну, Київської обл.

Одним з вагомих показників успішності науково-методичної роботи кафедри є участь і перемоги студентів у виставках-конкурсах всеукраїнського і міжнародного рівнів. Варто відзначити перемоги у Всеукраїнських і Міжнародних оглядах-конкурсах дипломних проєктів випускників архітектурних та художніх спеціальностей, що відбувались останнім часом на базі закладів вищої освіти профільного спрямування у містах України: Києві (КНУБА, 2016 р.), Полтаві (ПНТУ ім. Ю. Кондратюка, 2018 р.), Рівному (НУВГП, 2019 р.), де магістерські і бакалаврські роботи випускників кафедри отримали дипломи 1-го і 2-го ступенів.

Якісна фахова підготовка випускників кафедри дає їм можливість працювати на державних, комерційних і спільних підприємствах з дизайну інтер'єру, виготовлення меблів, ландшафтного і фітодизайну; відкрити свою справу за цим напрямком; викладати у вищих і середніх навчальних закладах. Серед випускників кафедри – молоді та перспективні дизайнери у галузі проєктування середовища та предметного дизайну, які беруть участь у конференціях, семінарах у сфері дизайну, різних міжнародних та всеукраїнських конкурсах, в тому числі у щорічному конкурсі «Інтер'єр року», отримують нагороди. Кафедра пишається своїми випускниками, серед яких К. Жуменко та А. Колісник, засновники лабораторії зі створення інтер'єрів «I2Lab»; Д. Глухов – фахівець з предметного дизайну (брав участь у проєктуванні фасаду та декоративних інтер'єрних конструкцій ТРЦ «Ocean Plaza»); Р. Агліуллін – провідний дизайнер інтер'єру та меблів у меблевій компанії «Nenov furniture», аспірант, викладач кафедри; Д. Бабанін, М. Ряжко та В. Філь – співзасновники компанії «IQOSA», що надає послуги не тільки з професійного

проєктування, дизайну, а й візуалізації (понад 10 випускників кафедри працюють у команді «IQOSA»); В. Катарсонова – засновниця інтер'єрної дизайн-студії «KATASONOVA» та багато інших. Працюють наші випускники і за кордоном. Так, О. Сингаєвська – старший дизайнер у компанії «Clive Christian Harrods» (Лондон, Британія), що спеціалізується на дизайні інтер'єру і меблів для житлових приміщень;

Таслицький І. – засновник дизайн-студії ONEDESIGN (Тель-Авів, Ізраїль), відомої своїм інтер'єрним і предметним дизайном.

Свою місію кафедра дизайну інтер'єру і меблів бачить у формуванні творчої, всебічно розвинутої особистості, фахівця з дизайну середовища, діяльність якого спрямована на підвищення рівня та якості життя людей на засадах сталого розвитку та захисту інтересів майбутніх поколінь.

Колосніченко М.В., д.т.н., проф.,
декан факультету дизайну КНУТД

Сафронова О.О., к.т.н., доц.,
завідувач кафедри дизайну інтер'єру і меблів